

L.Dz. 89/42

„Estezet” WPLYNE OCT 13 1942

L. dz 1620/42.

RAPORT ORGANIZACYJNY

(za miesiąc wrzesień 1942 r)

I. OBSADA PERSONALNA

(Personel stały)

KIEROWNICTWA SALVADOR

1. STEMPOWSKI Jeremi (JUNOSZA) - kierownik kancelarii i maszynista.
2. MECHLOWICZ Bronisław - tłumacz prasy argentyńskiej (referent prasowy Poselstwa R.P. w Buenos Aires).
3. IPOHORSKI LENKIEWICZ Witold (dziennikarz) - pseudonim SOBOLINSKI Józef, tłumacz prasy ukraińskiej.

PLACÓWEKSAN ANTONIO

4. Nr. ew. 5,152 - KORSAK - w dalszym ciągu nie wykazał się w miesiącu wrześniu b.r. pozytecznymi wynikami pracy, a przede wszystkim nie posiada stałej poważnej sieci informacyjnej. Jeżeli i w miesiącu październiku b.r. nie zdoła zorganizować sobie pozytywnej sieci informacyjnej - to od dnia 1 go listopada b.r. będę go traktował jako agenta, opłacanego w zależności od dostarczonych informacji.

SINALCA

5. Nr. ew. 5,154 - RÓLSKI Michał. W czasie mojego krótkiego pobytu w Chile (w dniach 18 do 21 września b.r.) omówiłem z Rólskim szczegółowo całość spraw i zagadnień i ustawiłem Rólskiego tak pod względem technicznym jak i zadaniowym.

Liczę na to, że Rólski będzie teraz sprawniej pracował i dawał konkretne, stanowiące zamkniętą całość informacje oraz opracowywał raporty i meldunki zgodnie z instrukcjami i wytycznymi Ekspozytury.

Z uwagi na trudności komunikacyjne i stratę czasu poleciłem Rólskiemu przedstawianie Panu Pułkownikowi bezpośrednio raportów politycznych, prasowych, szczególnie ważnych meldunków i informacji K.W..

Ustawiłem Rólskiemu kontakt i współpracę z Tomaszewskimi. Rólski posiada możliwości wysyłania i odbierania depech szyfrowych za pośrednictwem Poselstwa R.P. w Chile.

SAMBRERETE

6. Nr. ew. 5,157 - MAKOWSKI Józef. Przedstawił mi swój plan rozbudowy sieci informacyjnej na najbliższą przyszłość i pracy w Urugwaju, który to plan oceniłem pozytywnie i oczekuję na jego wyniki.

W miesiącu wrześniu nic konkretnego nie dał, poza paru drobnymi informacjami o charakterze politycznym.

SABANILLA

7. Raport organizacyjny tej Placówki JANKOWSKI przedstawia bezpośrednio Ekspozyturze.

II. SIEĆ AGENTÓW I INFORMATORÓW

KIEROWNICTWA SALVADOR

1. Nr. ew. 5,151 - MYSZKOWSKI. W miesiącu wrześniu b.r. dostarczył kilka poważnych i pożytecznych wiadomości, wykorzystanych przeze mnie w raporcie politycznym z Argentyny za miesiąc wrzesień oraz w notatkach: wiadomości z Hiszpanji i z Rumunji.

2. Nr. ew. 5,158 - DOSTAL Wacław, polak, obywatel polski, lat ok. 40; od roku 1935 w Argentynie, gdzie był do końca 1939 r. sekretarzem Poselstwa R.P. oraz kierownikiem Wydziału Konsularnego; w międzyczasie pełnił też funkcje przez pewien czas Chargé d'Affaires w czasie nieobecności Posła R.P. w Buenos Aires. W grudniu 1939 r. zarządzeniem z Paryża przeniesiony został w stan nieczynny, a w r. 1942 - dekretem z Londynu - zwolniony wogóle ze służby państwowej, na skutek niepodporządkowania się zarządzeniu Ministerstwa Skarbu w sprawie zwrotu akcji polskich terenów kolonizacyjnych w Argentynie. W obecnej chwili Dostal podporządkował się bez zastrzeżeń zarządzeniom Rządu R.P. i za pośrednictwem Posła Arciszewskiego zwrócił się do P. Gen. Sikorskiego z prośbą o cofnięcie dekretu, zwalniającego go ze służby państwowej.

Dostal posiada rozległe stosunki towarzyskie i handlowe w sferach rządowych, dyplomatycznych, politycznych, wojskowych i przemysłowych w Buenos Aires. Jest obecnie agentem ubezpieczeniowym b. poważnego Towarzystwa Ubezpieczeniowego w Buenos Aires. Jest przytem energiczny, rzutki i bezczelny. Bierze czynny udział w kilku klubach bridge'owych i gier hazardowych. Posiada b. duże możliwości dostarczania pożytecznych wiadomości zza kulis życia politycznego Argentyny (ze sfer rządowych, politycznych i wojskowych).

Dlatego zwróciłem się do Dostala z propozycją współpracy i dostarczania nam informacji. Dostal zgodził się ideowo pracować dla nas i dostarczać w miarę swoich możliwości informacji.

Umówiłem się z Dostalem, że będzie otrzymywał 300 (trzysta) pezów arg. tytułem zwrotu wydatków dla nawiązywania i podtrzymywania kontaktów towarzyskich. W miesiącu wrześniu b.r. dał tylko jedną wiadomość o zamiarze wysłania lotników argentyńskich po bombowce do Niemiec.

Liczę, że od października b.r. zacznie już dobrze pracować i dostarczać poważnych i pożytecznych informacji.

Dostala nastawiłem na:

- a) szukanie i zbieranie informacji z za kulis Rządu, wojska i administracji;
- b) rozgryzanie sytuacji od wewnątrz w argentyńskich partjach i ugrupowaniach nacjonalistycznych i totalitarnych;
- c) rozgryzanie współpracy z Niemcami;
- d) penetracja, wpływy i działalność Osi.

3. Nr. ew. 5,159 - CATARGI Barbu, rumun, lat 29, od marca 1940 r. sekretarz Poselstwa Rumuńskiego w Buenos Aires. W październiku 1941 r. Catargi został zarządzeniem z Bukaresztu zwolniony ze swego stanowiska za naduzycia natury finansowej. Obecnie jest bez stałego źródła dochodów i zajmuje się pośrednictwem w handlu, w branży filmowej, opracowuje również własne scenariusze filmowe. Posiada stosunki i znajomości w korpusie dyplomatycznym, w sferach filmowych, finansowych i argentyńskich pro-osio wych.

Catargi traktuję jako agenta, opłacanego w zależności od jakości do-
starczonych wiadomości. Catargi nie orientuje się, dla kogo pracuje; utrzymu-
ję z nim kontakt za pośrednictwem agenta 5,151. Dotychczas dostarczył informa-
cji z Rumunii od b. Posła argentyńskiego w Rumunii, dra E. de Amaya.

4. Nr. ew. 5,156 - GARLIŃSKI Tadeusz
5. NADOLSKI Adam, pseudonim "LOTNIK"
6. GENEJA Adam - pseudonim "ADAM"

SIEĆ TOWARZYSKA

Informatorzy nieświadomi: 5,161 - 5,162 - 5,163 - 5,164 - 5,165 -
5,166 - 5,167 - 5,168 - 5,169.

PLACÓWEK

SAN ANTONIO

1. Nr. ew. 5,181 - HAIDA Włodzimierz - dostarcza dorywczo wiadomości
wyłącznie typu K.W.

2. Nr. ew. 5,182 - FONTDEVILA Manuel - hiszpan (emigrant polityczny),
lat ok. 50, z zawodu dziennikarz. Wykształcenie akademickie. Przez ok. 20 lat
był redaktorem dziennika hiszpańskiego "Heraldo de Madrid" w Madrycie. Był ko-
respondentem różnych pism hiszpańskich i argentyńskich w Paryżu i w Genewie.
Posiada francuską Legję Honorową. Z przekonań politycznych - hiszpański repu-
blikanin i demokrat.

Obecnie pracuje w dzienniku "Critica" w Buenos Aires.

F. posiada opinię porządnego i uczciwego człowieka oraz zdolnego
dziennikarza. Posiada również opinię prawdomównego i dobrze orientującego się
w Argentynie, a przede wszystkim w sferach hiszpańskich w Buenos Aires.

F. nie orientuje się, dla kogo pracuje. Utrzymuję z nim kontakt za
pośrednictwem Korsaka, który w pojęciu F. zbiera informacje dla Stanisław -
skich.

Od F. otrzymuję informacje, dotyczące spraw zakulisowych w sferach
rządzących w Argentynie (wykorzystywanych w raportach politycznych), informa-
cje o nastrojach i działalności nacjonalistycznych ugrupowań argentyńskich,
informacje o Ambasadzie hiszpańskiej w Buenos Aires, o sytuacji w Hiszpanji
oraz o poszczególnych podejrzanych osobach pochodzenia hiszpańskiego. Opłacam
go w zależności od jakości dostarczonej informacji.

3. PIRO

4. BESCANZA Guler Adolfo

SINALCA

Nr. ew. 5,170 - 5,171 - 5,172 - 5,173 - 5,174.

Ponadto: MAY Jan, LUFT Dawid, ks. GOZDZIEWICZ Hieronim, ks. SKOWRONEK
Jan, WÓJCICKI Szymon, RAFAŁOWICZ Załman i LINTZ Ludwik dr.

SAMBRERETE

Nie posiadam jeszcze danych szczegółowych, dotyczących sieci informa-

cyjnej tej Placówki.

SABANILLA

Sieć agentów i informatorów znana jest Ekspozyturze z bezpośrednich raportów tej Placówki.

III. OPANOWANIE TERENU

Bez zmian - jak w raporcie za miesiąc sierpień 1942 r.

IV. OGÓLNE WYNIKI PRACY

Bez zmian - jak w raporcie za miesiąc sierpień 1942 r.

V. TRUDNOŚCI I PROŚBY

Jedynie trudności, jakie posiada Salvador i pozostałe Placówki, są to ograniczenia Tomaszewskich w przyjmowaniu naszej poczty, tak pod względem objętości jak i wagi. Tomaszewscy żądają ode mnie i od moich kierowników Placówek, ażeby doręczana im poczta była opakowywana w jedną bibułkową kopertę oraz ażeby zawartość poczty ograniczać do minimum.

Proszę o zasadnicze rozstrzygnięcie tej sprawy.

Proszę o zakupienie w Stanach Zjednoczonych i nadesłanie przez okazję, pocztą dyplomatyczną, 6 tuzinów kalki do maszyny, bowiem artykułu tego w dobrym gatunku brak na tutejszym rynku, nie mówiąc o tem, że jest on b. drogi.

VI. SPRAWY BUDŻETOWE

1. Proszę o powiadomienie mnie, od jakiego miesiąca SABANILLA będzie otrzymywała swoje należności finansowe bezpośrednio z Ekspozytury.

Równocześnie melduję, iż wypłaciłem Jankowskiemu pobory i dotację na wydatki wywiadowcze (400 pezów - pobory i 600 pezów - zaliczka do wyliczenia się) do końca października 1942 r.

2. Obecny budżet Salvadora jest zupełnie wystarczający, a posiadanie przeze mnie zaliczki na dwa miesiące zgóry usunęło wszystkie moje trudności pieniężne. Nie mam więc w tej sprawie żadnych innych próśb i wniosków.

VII. ZAMIERZENIA

Bez zmian - jak w raporcie za miesiąc sierpień 1942 r.

VIII. WSPÓŁPRACA Z TOMASZEWSKIMI

Omawiam w załączniku Nr. 1.

IX. RÓZNE

1. Nie otrzymałem dotąd paszportu dyplomatycznego.

2. Nie otrzymałem oficjalnej pokrywki.

3. Nie posiadam kontaktów i łączności ze Stanisławskimi.

4. Jan zapytywał mnie depeszą, jaką dać Wadowskiemu pokrywkę w Argentynie i proponował biuro pośrednictwa pracy. Odpowiedziałem, że jest to najodpowiedniejsza pokrywka i że nie ma na miejscu trudności do jej zrealizowania.

Załączników 2

Steffall
S t e f f a l l

WSPÓŁPRACA Z TOMASZEWSKIMI

W miesiącu sprawozdawczym przekazałem Tomaszewskim w Buenos Aires następujące informacje (według załączonego wykazu).

I. OSOBY PODEJRZANE

1. Von BRUDERSDORF Luis, baron
2. TRIAY Alberto, handlarz djamentami przemysłowymi
3. Uzupełnienie informacji w sprawie JAHN i towarzysze (w ślad za mel-dunkiem w tej sprawie z dn. 25 sierpnia 1942 r.)
4. Podejrzana komórka wywiadu niemieckiego w Buenos Aires
5. BARONAT Sofia
6. SUSINI Telemaco

II. RÓZNE

7. Kontrabanda na statkach hiszpańskich
8. Sprawa wyjazdu lotników argentyńskich do Niemiec po bombowce
9. Kulisy traktatu handlowego argentyńsko-hiszpańskiego (szczegóły w raporcie politycznym za miesiąc wrzesień 1942 r. L.dz. /42
10. Kilka drobnych informacji o argentyńskich i urugwajskich organizacjach nacjonalistycznych, współpracujących z Osią. Sprawy te rozpracowuję w dalszym ciągu i w niedługim już czasie przedstawię jako zamkniętą całość.
11. W miarę otrzymywania informacji z Urugwaju - bieżąco informowałem Tomaszewskich o ważniejszych posunięciach herrerystów w Urugwaju.

(Wykaz w załączeniu)

WSPÓŁPRACA PLACÓWEK

SAN ANTONIO

Nie posiada bezpośredniego kontaktu z Tomaszewskimi.

SAMBRERETE

Nie otrzymałem raportu o oddanych usługach Tomaszewskim w miesiącu wrześniu. Wiem jednak, że bezpośredni kontakt i współpraca istnieją.

SINALCA

Nie otrzymałem jeszcze meldunków o współpracy i przekazanych informacjach w miesiącu wrześniu.

W czasie mojego pobytu w Chile (w dniach od 17 do 20 września b.r. nawiązałem osobisty kontakt z kierownikiem Tomaszewskich w Chile i z jego zastępcą, i omówiłem wszystkie szczegóły współpracy, z Rólskim. Tak Tomaszewscy jak i Rólski - są z siebie zadowoleni i utrzymują pomiędzy sobą stosunki, oparte na przyjaźni, wzajemnym zaufaniu, lojalności i pełnym wzajemnym szacunku. Tomaszewscy obiecali pomagać, ułatwiać i kierować na miejscu Rólskim, z uwagi na jego brak doświadczenia fachowego i trudności komunikacyjne ze mną.

Tak kierownik Tomaszewskich na Chile (pokrywka - attaché handlowy Ambasady) jak i jego zastępcą - zrobili na mnie wrażenie wielkich dżentelmenów i serdecznych kolegów. Liczę na to, że w Chile nie będzie nigdy żadnych nieporozumień i trudności pomiędzy Rólskim a Tomaszewskimi. Jedyną dziś trudność, jaką ma Rólski - to czynione przez Tomaszewskich ograniczenia pod względem objętości i wagi przesyłek Rólskiego - tak do mnie, jak i do New Yorku.

SABANILLA

Współpraca z Tomaszewskimi znana jest Panu Pułkownikowi z bezpośrednich meldunków Jankowskiego.